

Handläggare
Exploateringskontoret
Eva Brynk
Avdelningen för Miljö och teknik
Telefon: 08-508 264 03

Till
Exploateringsnämnden
2015-12-10

Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Anse remissen besvarad med detta tjänsteutlåtande.

Håkan Falk
Förvaltningschef

Marita Anheim
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad samt att revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet.

För att täcka in hela processen för upphandling och inköp med planering och strategi inför en upphandling samt avtalsstyrning, leverantörssamverkan, uppföljning och avrop från avtal föreslår stadsledningskontoret att ordet inköp inkluderas i benämningen av programmet.

Stadsledningskontoret föreslår att stadens styrdokument för upphandlingsfrågor benämns program för upphandling och inköp istället för upphandlingspolicy.

Programmet syftar till att beskriva hur stadens upphandlingar ska fungera som styrmedel för hållbar utveckling samt ansvarsfördelningen mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Exploateringskontoret
Avdelningen för Miljö och teknik

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 03
Växel 08-508 276 00
eva.brynk@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se/exploateringskontoret

Stadsledningskontorets föreslår ett inledande kapitel till programmet som beskriver kommunfullmäktiges mål om att använda offentlig upphandling som ett strategiskt verktyg för ett hållbart Stockholm. Kapitlet behandlar även genomförandet av programmet, lagstiftning och regler samt mutor och jäv.

Stadsledningskontoret föreslår att programmet innehåller ett särskilt kapitel om stadens organisation och ansvar på upphandlingsområdet.

Vidare föreslår stadsledningskontoret att nuvarande policy om konkurrens och valfrihet upphävs och att aktuella skrivningar som rör kvalitetsaspekter för upphandlad verksamhet förs över till det nya programmet för upphandling och inköp.

Programmet innehåller även förslag till, reviderad anti-diskrimineringsklausul, samt en klausul om meddelandefrihet avseende verksamheter inom socialtjänsten.

Bakgrund till programmet

Stockholm är en snabbt växande stad med högt satta mål om en hållbar utveckling. För att nå dessa mål ska Stockholms stad med dess nämnder och bolagsstyrelser ("staden") arbeta med upphandling och inköp som ett strategiskt verktyg.

Staden upphandlar varor, tjänster och entreprenader för över 20 miljarder kronor varje år. Genom att ställa väl avvägda krav på leverantörer och på de varor och tjänster som upphandlas, kan upphandling bidra till ekonomisk- och kvalitativ, social, demokratisk samt miljö- och klimatomfattig hållbarhet samtidigt som välfärden utvecklas och medborgarnas behov tillgodoses.

Programmet innebär en konkretisering av kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål.

De fyra huvudkapitlen är indelade i följande avsnitt

1. ett Stockholms som håller samman
 - a. goda arbetsvillkor
 - b. arbetsmiljö
 - c. motverka diskriminering
 - d. en öppen och inkluderande arbetsmarknad
2. ett klimatsmart Stockholm
 - a. krav på miljöhänsyn i upphandling ska syfta till att nå målen i miljöprogrammet
3. ett ekonomiskt hållbart Stockholm
 - a. kvalitet
 - b. affärsmässighet

- c. samverkan vid upphandling
 - d. aktiv avtalsförvaltning
 - e. seriösa leverantörer
 - f. underlätta för leverantörer att lämna anbud
 - g. innovation
4. ett demokratisk hållbart Stockholm
- a. grundläggande arbetsvillkor samt mänskliga rättigheter vid upphandling av varor
 - b. allmänhetens insyn i verksamheter för sociala tjänster
 - c. information vid upphandling av verksamhet för sociala tjänster

Organisation och ansvar, funktion och roller

Nämnders och bolagsstyrelserns ansvar

Det yttersta ansvaret för upphandling, och ingångna avtal, ligger hos den upphandlande nämnden eller bolagsstyrelsen.

Upphandlings- och inköpsprocessen

Varje upphandlande myndighet ska bedriva ett aktivt och strategiskt arbete för att, utifrån kommunfullmäktiges mål, uppnå en ändamålsenlig upphandlings- och inköpsverksamhet.

Den upphandlande myndigheten ansvarar för:

- att tillräckliga resurser finns för att genomföra myndighetens upphandlingar och inköp i enlighet med detta program, lagar och regler,
- att inköp sker i enlighet med de avtal som ingåtts och som den upphandlande myndigheten är bunden av,
- att tillräckliga resurser finns för en aktiv avtalsförvaltning av de avtal som myndigheten ansvarar för,
- att kompetens upprätthålls hos den personal som arbetar med upphandlings- och inköpsrelaterade frågor,
- att stadens koncerngemensamma inköpssystem används så långt som möjligt och att inköp från leverantörer som är anslutna till e-handel genomförs i inköpssystemet,

Funktion och roller

På varje upphandlande myndighet ska det finnas en person eller funktion som är upphandlings- och inköpsansvarig.

Upphandlings- och inköpsansvarig har det övergripande ansvaret för hela upphandlings- och inköpsprocessen och efterlevnaden av lagstiftning samt stadens styrdokument inom upphandlingsområdet.

Funktionen för upphandlings- och inköpssamordning är kontaktpunkt för löpande upphandlings- och inköpsfrågor inom den upp-handlande myndigheten.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande strategiska frågor inom upphandlings- och inköpsområdet, framtagande och uppföljning av mätetal och statistik inom området samt för uppföljning av stadens program och riktlinjer för upphandling och inköp.

Kommunstyrelsen ansvarar även för att ta fram tillämpningsanvisningar till programmet samt att hålla dessa uppdaterade.

Koncernstyrelsens ansvar

Koncernstyrelsen har ett övergripande ansvar för att säkerställa att bolagen inom koncernen arbetar i enlighet med detta program.

Exploateringskontorets synpunkter

Namnbyte

Förslaget innebär att stadens styrdokument för upphandlingsfrågor benämns program i stället för policy. Exploateringskontoret anser det vara en välmotiverad övergång till ett helhetstänk och ett mera handlingsinriktat synsätt.

Organisation och ansvar

Förslaget innebär ett tydligt strategiskt avstamp och inriktning på upphandlings- och inköpsverksamheten inom staden och ett förtydligande angående roller och ansvar.

Exploateringskontoret har successivt sedan 2011 stärkt upp upphandlingsverksamheten inom kontoret utifrån kompetens och kapacitet och delar stadsledningskontorets ambitionsnivå.

Inriktningsmål

Förslaget innebär en konkretisering av kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål om att använda offentlig upphandling som ett strategiskt verktyg för ett hållbart Stockholm.

Ett Stockholm som håller samman

Exploateringskontoret arbetar aktivt med utveckling av hela inköpsprocessen med tyngpunkt på behovsinventering, framförhållning och planering samt utveckling av upphandlings- och affärsmodeller och avtalsförvaltning.

Ett demokratiskt Stockholm

Förslaget innehåller flera punkter som berör demokratiska värden vid upphandling. Krav på goda anställningsvillkor, god arbetsmiljö, motverka diskriminering och sträva efter en öppen inkluderande arbetsmarknad.

Exploateringskontoret ställer sig helt bakom dessa ambitioner och har sedan tidigare ställt sådana krav.

Inför starten av upphandling av de nya ramavtalen, bjöds arbetsmarknadsförvaltningen in och presenterade olika modeller för samarbete till nuvarande och potentiella leverantörer.

Exploateringskontoret stödjer förslaget till reviderad antidiskrimineringsklausul.

Ett klimatsmart Stockholm

Exploateringskontoret har sedan tidigare tillsammans med trafikkontoret ett långtgående samarbete med Malmö, Göteborg, Lund, Örebro och Trafikverket rörande miljökrav vid upphandling av entreprenader.

Exploateringskontoret ställer sig bakom förslaget i ärendet men poängterar vikten av att miljökrav ska utformas i samråd med företrädare för den verksamhet som kraven avses för.

Ett ekonomisk hållbart Stockholm

Kvalitet, affärsmässighet och innovationer är några honnörsord som lyfts fram i ärendet.

Exploateringskontoret instämmer.

Upphandlingsprocessen är en av processerna i det nya kvalitetssystemet med fokus på en effektiv, affärsmässig och tydlig process.

Exploateringskontoret arbetar sedan en några år tillbaka aktivt med utveckling av upphandlings- och utvärderingsprocessen tillsammans med FMV och Trafikverket.

I kontorets strävan efter att hela tiden bli en ännu bättre och attraktivare beställare, genomförs regelbundet beställarskolor, markandsanalyser, aktiv dialog med leverantörer, utvärdering, grepp om vår marknadsposition som beställare mm.

Exploateringskontorets förslag

Exploateringskontoret föreslår att exploateringsnämnden ställer sig bakom förslaget och godkänner kontorets förslag till yttrande.

Slut

Bilagor

1. Program för upphandling och inköp och klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet.